

Beter lesgeven door begeleiding

Verbeter de kwaliteit van lesgeven door coaching aan de hand van het ICALT observatie-instrument

Wist je dat?

In de cao voor het primair onderwijs is afgesproken dat:

- Startende leraren recht hebben op begeleiding door een coach?
- Die coach een ander is dan de direct leidinggevende?
- Er uren gereserveerd zijn voor de professionalisering van startende leraren?
- Bij de coaching gewerkt wordt met een beproefd of objectief observatie-instrument?

ICALT: een beproefd en objectief observatie-instrument

Het lesobservatie-instrument ICALT (International Comparative of learning and Teaching) is **een wetenschappelijk onderbouwd instrument** waarmee pedagogische en didactische vaardigheden van aanstaande en startende leraren objectief geobserveerd en gescoord kunnen worden.

- ✓ Biedt mogelijkheid om leskwaliteit valide en betrouwbaar te observeren
- ✓ Biedt zicht op vaardigheden van leraren
- ✓ Biedt handvatten voor begeleiding van leraren in de klas
- ✓ Brengt ontwikkeling leraren objectief in beeld

Objectief observeren

Om leskwaliteit valide en betrouwbaar te observeren is het van belang dat alle observatoren hetzelfde verstaan onder 'overwegend sterk' (4), of 'overwegend zwak' (1). In de training Begeleiden van Beter Lesgeven leren observatoren systematisch observeren met behulp van video-opnamens van werkelijke lessituaties.

Vaardigheden:

- Veilig en stimulerend leerklimaat
- Effectieve lesorganisatie
- Duidelijke en gestructureerde instructie
- Intensieve en activerende les
- Afstemmen van instructie en verwerking op verschillen
- Leerstrategieën aanleren

Stap 1:

Objectief observeren vraagt training

Wanneer scoort een leraar overwegend sterk? Of wanneer scoort een leraar meer zwak dan sterk? Objectief observeren met de vragenlijst van het ICALT observatie-instrument vraagt oefening. Verschillende observatoren moeten dezelfde les immers (ongeveer) gelijk scoren. Prof. Dr. Wim van de Grift vertelt hier meer over in deze video.

Stap 2:

Leraren verder brengen door coaching

Hoe breng je de leraar een stap verder in diens ontwikkeling? Het ICALT observatie-instrument biedt handvatten om (aanstaande en startende) leraren en studenten te coachen in de 'zone van naaste ontwikkeling'. Ofwel: begeleidt leraren met die activiteiten die ze nog net niet doen, maar wel binnen hun bereik liggen. Prof. Dr. Wim van de Grift vertelt hier meer over in deze video.

Stap 3:

Ontwikkel een visie op ontwikkeling

Wanneer je de kwaliteit van de leraren in de school objectief in beeld hebt, kun je werken aan de ontwikkeling van de onderwijskwaliteit in de schoolorganisatie.

Aan de slag met ICALT

Om op de juiste manier met het ICALT-instrument te werken, moet je eerst goed oefenen. In vervolg op het project Kom kijken in de klas verzorgt Hogeschool Utrecht sinds 2021 de driedaagse observatietraining Begeleiden van Beter Lesgeven. In deze training maak je kennis met het observatie-instrument, leer je systematisch observeren, de pedagogisch-didactische vaardigheden van een leraar in de praktijk waar te nemen en naar waarde te schatten. Daarbij maken ze gebruik van video-opnamens van werkelijke lessituaties, waarmee je kunt oefenen.

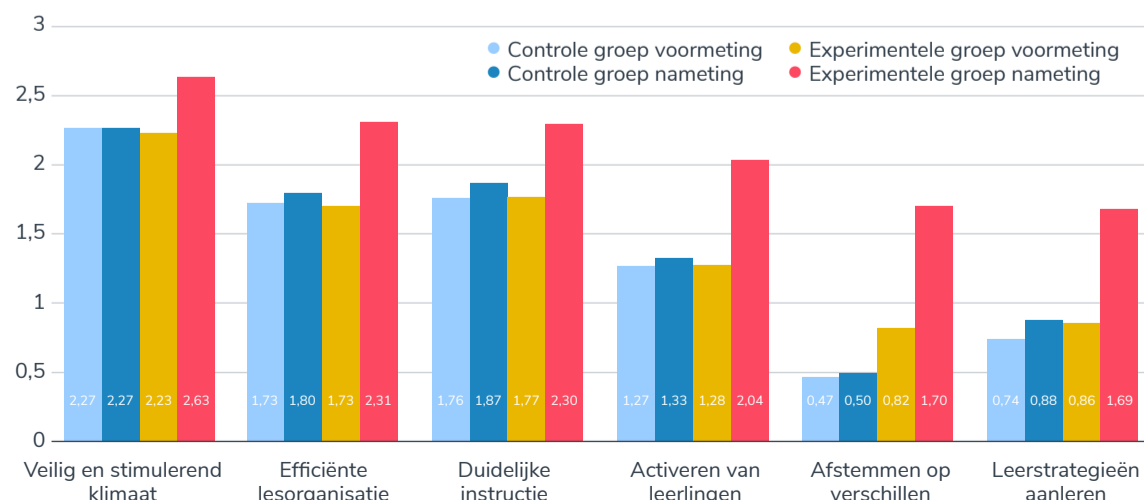
✓ Wetenschappelijk bewezen effectief in het po

Prof. Dr. Wim van de Grift deed in samenwerking met het Arbeidsmarktplatform PO onderzoek naar de effecten van lesobservaties in het basisonderwijs. Deze resultaten zijn gebundeld in de Evaluatie Kom kijken in de klas. In de video effecten van lesobservaties en coachen in het basisonderwijs vertelt Wim meer over het onderzoek en de resultaten.

✓ Wetenschappelijk bewezen effectief bij de pabo

Dr. Tamar Tas deed onderzoek naar ontwikkelingsgerichte coaching met het ICALT-observatie-instrument. Docenten binnen de Hogeschool Utrecht en schoolleiders bij scholen waar studenten stage liepen werden getraind om de leskwaliteit van studenten objectief te kunnen observeren. En studenten te kunnen begeleiden vanuit een gezamenlijke visie op 'goed onderwijs'. De groep studenten die op deze manier begeleid werden bleken in korte tijd aanzienlijke stappen te zetten in hun pedagogische en didactische vaardigheden.

Groei van pedagogische en didactische vaardigheden

Tas, T., Houtveen, T., Van de Grift, W., & Willemsen, M. (2018). Learning to teach: Effects of classroom observation, assignment of appropriate lesson preparation templates and stage focused feedback. *Studies in Educational Evaluation*, 58, 8-16.

Andere lesobservatie-instrumenten?

Er zijn meerdere lesobservatie-instrumenten beschikbaar, zoals het wetenschappelijk onderbouwde ICALT-lesobservatie-instrument. De PO-Raad zette ook een aantal lesobservatie-instrumenten op een rij.

